

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1004/2021
30.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Споменка Голић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Јован Михајловић, адвокат из ..., ради стицања својине у браку, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2335/19 од 23.09.2020. године, у седници већа од 30.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2335/19 од 23.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 109/2017 од 02.04.2018. године, ставом I изреке, утврђено је повлачење тужбе тужиле у делу у којем је тражила да се утврди да јој припада право својине од $\frac{1}{2}$ по основу брачне тековине новчаних износа и покретних ствари ближе описаних у том ставу изреке. Ставом II делимично је усвојен тужбени захтев, па је утврђено да тужиља има право својине по основу стицања у браку са туженим ББ на $\frac{1}{2}$ кућних алатки и машина, те других покретних ствари које су наведене у том ставу изреке, што је тужени ББ дужан трпети и дозволити физичку деобу у року од 15 дана под претњом извршења. Ставом III одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да тужиља има право својине по основу брачне тековине са туженим ББ на $\frac{1}{2}$ покретних и непокретних ствари наведених у том ставу изреке, као и да се тужени обавезе на исплату новчане противвредности тих ствари. Ставом IV одбијен је противтужбени захтев тужених који су тражили развргнуће сувласништва на оним стварима за које се утврди да су у сувласништву са тужиљом, а представљају предмет њеног тужбеног захтева, те да се одреди развргнуће сувласништва на свим заједничким непокретним и покретним стварима странака за које суд утврди да на њима тужиља има сувласништво и то путем продаје на јавној дражби по правилима извршног поступка и поделом остварене цене странкама према њиховом сувласничком уделу на тим стварима, као и у делу којим су тражили да суд обавезе тужиљу да у року од 15 дана под претњом извршења плати туженом ББ 44.800,00 динара са каматом почев од 28.01.2013. године до исплате, а на име

противвредности свиња. Ставом V је делимично усвојен противтужбени захтев тужених па је утврђено да заједничку тековину тужиле и туженог ББ представља пет комада товних свиња и то са уделом на по $\frac{1}{2}$. Ставом VI је тужилца обавезана да туженима накнади трошкове поступка у износу од 842.500,00 динара.

Допунском пресудом истог суда П 109/2017 од 01.04.2019. године одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да тужилца има право својине по основу брачне тековине са туженим ББ на $\frac{1}{2}$ основних и помоћних прикључних пољопривредних машина које су наведене у изреци допунске пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2335/19 од 23.09.2020. године, која је донета након одржане расправе пред тим судом, усвојена је жалба тужиле, па се пресуда Основног суда у Зрењанину П 109/2017 од 02.04.2018. године укида у побијаном одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву – став четири изреке, укида се допунска пресуда Основног суда у Зрењанину П 109/2017 од 01.04.2019. године, а тужбени захтев тужиле се делимично усваја, па се утврђује да тужилца има право својине по основу брачне тековине са туженим ББ на $\frac{1}{2}$ непокретности које су наведене у пресуди, затим на $\frac{1}{2}$ новчаног износа од 29.646,57 динара са каматом на име увећане тржишне вредности куће у ..., који се износ обавезује тужени ББ да тужилци исплати у року од 15 дана, затим, да је власник на $\frac{1}{2}$ основних и прикључних пољопривредних машина које су наведене у пресуди, потом на $\frac{1}{4}$ дела пољопривредних машина које су такође описане и да има право својине на $\frac{1}{2}$ непокретности које су наведене у пресуди. Преко досуђеног износа тужбени захтев тужиле се одбија као неоснован и то преко $\frac{1}{2}$ новчаног износа од 29.646,57 динара са каматом, а до тражених 681.000,00 динара са каматом, затим на $\frac{1}{2}$ новчаног износа од 221.325,00 динара на име вредности сточног фонда заједничког домаћинства са каматом, $\frac{1}{2}$ новчаног износа од 567.500,00 динара на име вредности путничких аутомобила, $\frac{1}{2}$ новчаног износа од 9.959.625,00 динара на име прихода од бављења пољопривредном производњом, потом на $\frac{1}{2}$ дела основних и прикључних пољопривредних машина наведених у пресуди, потом преко $\frac{1}{4}$ а до тражене $\frac{1}{2}$ власништва на пољопривредним машинама које су наведене, затим у делу којим је тражено да се тужени ББ обавезе да тужилци исплати законску камату на новчани износ од 29.646,57 динара за период који је наведен, те да јој исплати исплати новчани износ преко 25.590,00 динара до тражених 5.555.870,00 динара са каматом и у делу којим је тражено да се тужени ББ може ослободити физичке деобе наведених ствари уколико тужилци исплати 3.021.937,50 динара са законском затезном каматом у року од 15 дана. Тужени су обавезани да тужилци накнаде трошкове парничног поступка у износу од 259.073,66 динара са каматом, обавезани су тужени да тужилци накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од 48.750,00 динара у року од 15 дана, а одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. и 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужених неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Тужени у ревизији указују да је другостепени суд у својој пресуди практично два пута одлучио о захтеву за својину на $\frac{1}{2}$ непокретности и то најпре алинејом 1 става 2, а потом и алинејом 6 истог става изреке пресуде, што судску одлуку у том делу чини неразумљивом. На тај начин, тужени у ревизији указују на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, али се из тих разлога по члану 407. ЗПП ревизија не може изјавити. Стоји чињеница да је предмет одлучивања по наведене две алинеје другог става изреке пресуде другостепеног суда иста непокретност, али поред утврђења првом алинејом, друга алинеја садржи и одредбу о праву укњижбе, као и да се то право односи и на тужене ВВ и ГГ. Отуда, по мишљењу овог суда, повреда поступка на коју се указује у овом делу није од значаја за правилно одлучивање у овом поступку. Такође, није прихватљив ни став ревизије да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, а која се односи на то да другостепени суд није извео све доказе које су тужени предлагали у поступку, нарочито грађевинске вештачење на околност утврђивања удела туженог у стицању спорних непокретности, јер према садржини записника који је сачињен на расправи пред првостепеним судом 19.03.2018. године и пред другостепеним судом од 23.09.2020. године пуномоћници странака нису имали нових предлога за извођење доказа, односно сагласили су се да се прочитају искази странака и сведока који нису саслушани пред другостепеним судом, као и да се изврши увид у писмену документацију прикључену списима, што је другостепени суд урадио након чега је расправа закључена.

Према утврђеном чињеничном стању, од стране другостепеног суда тужила и тужени ББ су закључили брак 30.04.1978. године у ..., а брак је разведен пресудом од 03.07.2012. године. По закључењу брака, супружници су живели у ... у заједничком домаћинству са родитељима туженог ББ до 1985. године, а у том периоду су рођене и ћерке тужиле и туженог ББ и то најпре ... године тужена ВВ, а ... године и тужена ГГ. У време закључења брака тужени ББ је био запослен у ... који је представљао део ..., где је радио све до 1991. године, када је отишао у ..., док се од 2005. године искључиво бавио пољопривредом. Тужила се 25.12.1979. године запослила у радној организацији „...“ где је радила до 08.01.2011. године, када јој је утврђено право на инвалидску пензију. У току трајања заједнице живота у браку тужила је водила домаћинство, бринула се о деци, а одлазила је и на пијацу како би продавала месо, јаја и резанце које је њен отац куповао у ..., са изузетком периода када је била оперисана и опорављала се након операције, када је тужени ББ ангажовао треће лице на три-четири месеца како би се бринула о тужилји и обављала кућне послове. Од средстава која су добијена од оца туженог ББ 1972. године, тужила и он су купили плац у ... када су почели да на том плацу граде кућу. Материјал за градњу куће обезбедио је отац туженог, мајстори су плаћени за зидање куће, док су сви остали послови обављали од стране туженог ББ уз ангажовање мобе, пријатеља, кумова и породице. У кућу су се тужила и тужени ББ уселили 1985. године и у њој живели до 1989. године, када су је продали за 50.000 аустралијских долара. Потом су супружници купили стару кућу са великим плацем у ... у улици ... број ... у којој кући су парничне странке са породицом живеле током трајања изградње нове куће на наведеном плацу. Нова кућа је грађена уз финансијску помоћ родитеља туженог ББ, док су мајстори плаћени само за њено малтерисање, а преостале радове је изводио тужени ББ уз помоћ пријатеља, свог оца, као и уз повремену помоћ

оца тужиље. Тужилја је приликом изградње наведене куће помагала тако што је спремала храну мајсторима, а спорадично је пружала и помоћ приликом извођења неких других радова. Описане непокретности уписане су у лист непокретности број ... за КО ... и то као кп. број ..., градско грађевинско земљиште површине 8,82 ара са зградом, а што у природи представља породичну стамбену зграду са двориштем и баштом. Тужени ББ је 23.12.2011. године са туженима ПГ и ВВ закључио уговор о поклону којим је ћеркама поклонио по $\frac{1}{2}$ непокретности које су наведене у листу непокретности ... за КО ..., а тужилја у том уговору није наведена као уговорна страна, нити стоји њена писмена сагласност у вези учињеног поклона. О поклону тужилја је сазнала од старије ћерке. Док су тужилја и тужени ББ живели у породичној кући родитеља туженог у ..., на тој кући су вршени одређени радови у вези са набавком, транспортом и постављањем ламината на под трпезарије и неки други радови. У њиховом извођењу је учествовала и тужилја, а ти радови немају карактер трајног улагања, осим постављања ламината чиме је увећана вредност куће за 250 евра. Тужилја и тужени ББ су у току заједнице стекли два аутомобила, поседовали су сточни фонд, тужени ББ је од свог оца и стрица наследио основне и прикључне пољопривредне машине које су наведене у одлуци нижестепеног суда, а током трајања заједнице ББ је стекао и друге пољопривредне машине, а бавио се од 2005. године искључиво пољопривредном производњом, с тим што је обрађивао своју земљу, а узимао је у закуп и земљу трећих лица. Вештачењем у поступку су утврђени приходи од пољопривредних култура, пшенице, кукуруза, сунцокрета.

Тужилја је у овој парници тражила да се према туженима утврди да је по основу стицања у брачној заједници са туженим ББ сувласник на $\frac{1}{2}$ од: непокретности у ... уписаној у лист непокретности број ... за КО ..., новчаних средстава, основних и прикључних пољопривредних машина, кућних апарата и машина, покретних ствари у домаћинствима у ... и У односу на тај захтев Основни суд у Зрењанину је одлучио пресудом од 16.04.2014. године, исту је Апелациони суд у Новом Саду по жалби пресудом од 13.07.2015. године делимично преиначио, а делимично укинуо, док је Врховни касациони суд својом ревизијом Рев 2087/2015 од 19.10.2016. године укинуо првостепену пресуду у једном делу, а у другом делу исту одбацио као недозвољену. У поновном поступку нижестепени судови су донели одлуке како је раније наведено, с тим што је Апелациони суд у Новом Саду своју одлуку донео по одржаној расправи и иста је предмет ревизијског одлучивања. У својој одлуци, другостепени суд је најпре заузео став да уговор о поклону који су тужени међусобно закључили, а који се односи на непокретности у ... у односу на тужилју не производи правно дејство, с обзиром да се радило о имовини која је стечена у браку између тужилје и туженог ББ, а за располагање том имовином тужени ББ није имао сагласност тужилје. Отуда и та имовина има статус заједничке имовине стечене у брачној заједници, а када се ради о учешћу сувласника у стицању те имовине, другостепени суд је нашао да је допринос тужилје и туженог ББ подједнак, с обзиром да тужени није доказао учешће посебне имовине у стицању исте.

Правилно је закључио другостепени суд да уговор о поклону, који су тужени закључили, а који се односи на имовину која је стечена у браку између тужилје и туженог ББ не обавезује тужилју у ситуацији када је закључен без њене сагласности. На такав став упућује одредба члана 174. став 3. Породичног закона, по којој супружник не може располагати својим уделом у заједничкој имовини, нити га може оптеретити правним послом међу живима. Ревизија инсистира на томе да је тужилја

била упозната и сагласна са закључењем наведеног уговора, али је другостепени суд оценом изведених доказа правилно закључио да тужени ту чињеницу нису доказали. Ревизија неосновано истиче да тужиља у току поступка никада није навела да је за закључење уговора сазнала од ћерке када је требало да се закључи, односно потпише наведени уговор, јер на записнику о главној расправи пред првостепеним судом од 18.11.2013. године када је саслушана тужиља као парнична странка управо је ту чињеницу навела. На истом рочишту за главну расправу тужени ББ је у односу на наведено питање истицао да су постојали преговори у вези куће у ..., те да је на крају тужиља пристала да се иста препише деци којој ће ионако припасти, да је након тога он ангажовао стручно лице да сачини уговор и тада су уговор потписали туженици, али у том уговору нема тужиље, као учесника, на страни поклонодавца с обзиром на чињеницу да је предметна кућа несумњиво стечена у брачној заједници и да у одређеном делу мора да представља заједничку имовину брачних другова сходно члану 171. став 1. Породичног закона. Исти Закон, у члану 170. став 2. установљава законску претпоставку о подједнаком уделу супружника у заједничкој имовини, а да се већи удео једног од супружника у њеном стицању може утврђивати уколико постоји разлика у оствареним приходима, вођењу послова у домаћинству, старања о деци и старања о имовини, те другим околностима од значаја за одржавање или увећања вредности, те да се дакле утврђује правило о терету доказивања када се ради о другачијем уделу супружника у заједничкој имовини. У односу на то питање, правилно је нашао другостепени суд да тужени ББ није у поступку пружио доказе о учешћу његове посебне имовине у стицању спорних непокретности у При томе, није спорно да је у току поступка утврђено да је одређени износ новчаних средстава остварен продајом претходно постојеће куће у којој несумњиво постоји посебна имовина туженог ББ, али да би суд могао то да вреднује неопходно је да се утврди вредност те имовине, а како то и у ревизији тужени истичу. Међутим, управо тај доказ у поступку никада није изведен, нити је тужена страна на извођењу тог доказа, а како је раније наведено институирала, односно исти предлагала. Она јесте предлагала извођење тог доказа у току поступка, али је на крају на закљученој расправи на начин како је то напред наведено од извођења тог доказа одустала.

С обзиром да се осталим наводима у ревизији углавном анализирају изведени докази у циљу другачијег закључивања, а што се из свега напред наведеног не може прихватити, овај суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић